

2.9 **arra buzdítja** a jogalkotói hatalommal rendelkező regionális parlamenteket, hogy mérleget tegyenek a szubszidiaritás elvének alkalmazását ellenőrző parlamenti bizottságok létrehozatalának lehetőségét. Következésképp a fent említett hálózatok számára ezek a bizottságok lennének a fő tárgyalópartnerek;

2.10 **amellett érvel**, hogy azokban a tagállamokban, ahol a hatáskör megoszlik a nemzeti és a regionális szint között, a felek kössenek egy kötelező érvényű megállapodást a szubszidiaritási elv betartásának ellenőrzésére a „korai riasztási” mechanizmus keretében, hogy az eljárás tisztasága és átláthatósága garantálható legyen. Az RB **javasolja** lista összeállítását a különböző tagállamokban érvényes eljárási megállapodásokról;

2.11 azt **ajánlja**, hogy a szubszidiaritás elvének ellenőrzési folyamatát a tagállamokban belső reformfolyamat is kísérje – a meglévő alkotmányos struktúrák figyelembe vételével –, ami megszilárdítaná a törvényhozói jogkörrel rendelkező regionális

parlamentek szerepét a szubszidiaritás és az arányosság elvének alkalmazásáról és ellenőrzéséről szóló jegyzőkönyvben javasolt mechanizmusokban;

2.12 azt **ajánlja** az elsődleges hatáskörökkel bíró regionális parlamenteknek, hogy ezeket a hatásköröket ne csupán intézményi, hanem adókövetési értelemben is hasznosítsák az európai döntéshozatal keretében.

2.13 **végül arra buzdítja** az Európai Uniót, hogy tegye hatásosabbá a regionális eszmecseréket egész Európában, melyeknek minden körülmények között az Európai Parlament, a nemzeti parlamentek, a helyi és regionális önkormányzatok és – főként – a jogalkotási hatáskörrel rendelkező regionális parlamentek közötti együttműködés formájában kell folyniuk. Az együttműködés konkrét formája tekintetében további, mélyebb egyeztetés szükséges, amelynek során egyértelműen kifejezésre kell juttatni, hogy az európai demokrácia szempontjából plusz értékek származnak belőle.

Brüsszel, 2005. november 16.

A Régiók Bizottsága

elnöke

Peter STRAUB

Régiók Bizottsága vélemény – Tárgy: „Írányvonalak a szubszidiaritás és az arányosság elvének alkalmazásához és ellenőrzéséhez”

(2006/C 115/08)

A RÉGIÓK BIZOTTSÁGA,

tekintettel a Régiók Bizottsága Elnökségének 2004. június 20-án hozott határozatára, melyben az EK-Szerződés 265. cikkének (5) bekezdése alapján megbízza az „Alkotmányos ügyek és európai kormányzás” szakbizottságot, hogy a „A szubszidiaritás és az arányosság elvének alkalmazása és ellenőrzése” témában saját kezdeményezésű véleményt dolgozzon ki;

tekintettel a 2004. október 29-én az állam- és kormányfők által aláírt, európai alkotmány létrehozásáról szóló szerződésre, különösen pedig „A szubszidiaritás és az arányosság elvének alkalmazásáról szóló jegyzőkönyv”-re (a továbbiakban szubszidiaritási jegyzőkönyv) (CIG 87/04 rev 1, CIG 87/04 Add 1 rev1, CIG 87/04 Add 2 rev 1);

tekintettel az Európai Bizottság „Az *acquis communautaire* aktualizálása és egyszerűsítése” című közleményére, COM (2004) 432 final;

tekintettel „Az európai alkotmány szerződés átdolgozása” tárgyában kiadott véleményére (CdR 136/1995 fin) és „A szubszidiaritás elvének alkalmazása az Európai Unióban” tárgyában kiadott kiegészítő véleményére (CdR 136/1995 melléklet);

tekintettel „A kormányközi konferencia eredményei” tárgyában kiadott állásfoglalására (CdR 305/1997 fin);

tekintettel az „Egy valódi szubszidiaritási kultúra felé – a Régiók Bizottságának felhívása” címmel kiadott véleményére (CdR 302/1998 fin ⁽¹⁾);

tekintettel az „Eredményesebb jogalkotás 1998 – közös felelősségünk” című véleményére (CdR 50/1999 fin ⁽²⁾);

tekintettel „Az Európai Unió jogának a regionális és helyi önkormányzatok általi alkalmazása” tárgyában kiadott véleményére (CdR 51/1999 fin ⁽³⁾);

tekintettel a „Kormányközi konferencia 2000” tárgyában kiadott véleményére (CdR 53/1999 fin ⁽⁴⁾);

tekintettel „A következő kormányközi konferencia” tárgyában kiadott állásfoglalására (CdR 54/1999 fin ⁽⁵⁾);

tekintettel az Európai Bizottságnak az Európai Tanácshoz intézett, „Eredményesebb jogalkotás 1999” című jelentéséről kiadott véleményére (CdR 18/2000 fin ⁽⁶⁾);

tekintettel az Európai Bizottság „Eredményesebb jogalkotás 2002” című jelentéséről és „Az *acquis communautaire* aktualizálása és egyszerűsítése” című közleményéről kiadott véleményére (CdR 62/2003 fin ⁽⁷⁾);

tekintettel a Régiók Bizottsága „Hatékonyabb jogalkotás 2004” és „Jobb szabályozás a növekedés és munkahelyteremtés területén az Európai Unióban” tárgyában készített véleményére (CdR 121/2005 fin);

tekintettel „Az európai alkotmány létrehozásáról szóló szerződés” tárgyában kiadott véleményére (CdR 354/2003 fin);

tekintettel „Az elmélkedés időszaka: az Európai Unióról folytatott vita értékelésének struktúrája, témája és kerete” tárgyában kiadott véleményére (CdR 250/2005 fin);

tekintettel az „Alkotmányos ügyek és európai kormányzás” szakbizottság által 2005. október 4-én elfogadott véleménytervezetre (CdR 220/2004 rev. 3) (Előadó: Peter Straub, DE/EPP, Baden-Württemberg tartományi gyűlésének elnöke);

- 1) **mivel** a szubszidiaritás elvének a szerződésekben történő továbbfejlesztése során javaslatai az utóbbi években fokozatosan bekerültek a szerződésekbe;
- 2) **mivel** a kezdeményezésére 2004. május 27-én, Berlinben szervezett első szubszidiaritási konferencia az ismert eredményekkel zárult;
- 3) **mivel** a szubszidiaritás elve kiterjed a regionális és helyi önkormányzatokra is (I-11. cikk), és ezáltal konkrét értelmet nyer a helyi és regionális önkormányzatok tiszteletben tartásának az alkotmányban (I-5. cikk (1) bekezdés) lefektetett alapelve;
- 4) **mivel** az Európai Bizottság köteles a jogalkotási szakaszt megelőző időszakban széles körben konzultálni a regionális és helyi hatóságokkal (szubszidiaritási jegyzőkönyv 2. cikk)
- 5) **mivel** a Régiók Bizottsága mint az európai régiók és települések intézményes szócsöve kereseti jogot kap annak érdekében, hogy meg tudja őrizni jogait az Európai Bíróság előtt (III-365.cikk, (3) bekezdés),
- 6) **mivel** további kereseti jogot kap a szubszidiaritás elve betartásának biztosítására (III-365. cikk és a szubszidiaritási jegyzőkönyv 8. cikke),

⁽¹⁾ HL C 198., 1999.7.14., 73. o.

⁽²⁾ HL C 374., 1999.12.23., 11. o.

⁽³⁾ HL C 374., 1999.12.23., 25. o.

⁽⁴⁾ HL C 156., 2000.6.6., 6. o.

⁽⁵⁾ HL C 293., 1999.10.13., 74. o.

⁽⁶⁾ HL C 226., 2000.8.8., 60. o.

⁽⁷⁾ HL C 73., 2004.3.23., 38. o.

- 7) **mivel** a többi intézménnyel és a nemzeti parlamentekkel együtt az RB feladata, hogy foglalkozzon az Európai Bizottság az alkotmány I-11. cikkének (szubszidiaritás és arányosság) alkalmazásáról szóló éves jelentésével (szubszidiaritási jegyzőkönyv 9. cikk),
- 8) **mivel** létre fog jönni a szubszidiaritás elvének betartását politikailag ellenőrző és előre figyelmeztető rendszer, amely most először mind a nemzeti, mind a regionális parlamenteknek szerepet szán az EU jogalkotási folyamatában (szubszidiaritási jegyzőkönyv, 6. cikk);

2005. november 16–17-én tartott, 62. plenáris ülésén (a november 16-i ülésnapon) egyhangúlag elfogadta az alábbi véleményt:

A RÉGIÓK BIZOTTSÁGA NÉZETEI ÉS AJÁNLÁSAI

1. Előzetes megjegyzés az alkotmány szerződés ratifikálási eljárásának állásáról

A Régiók Bizottsága

1.1 tudomásul veszi, hogy a tagállamok többsége ratifikálta az alkotmány szerződést, míg két tagállam lakossága népszavazás útján elutasította a szerződést;

1.2 üdvözli a ratifikációs folyamatnak az Európai Tanács 2005. június 16–17-i ülésén elhatározott „elmélkedési időszakát” és szükségesnek tartja, hogy ezt az időszakot annak átgondolására használják fel, hogy miként tudna az Európai Unió jobban megfelelni polgárai elvárásainak és miként tudna javítani a polgárokkal folytatott kommunikáción; hangsúlyozza, hogy – polgárközeliségük révén – éppen a regionális és helyi önkormányzatok képviselői segíthetnek ebben döntő módon javaslatok és kezdeményezések révén is;

1.3 hangsúlyozza annak szükségességét, hogy a helyi és regionális szint aktív részese legyen „az elmélkedés időszakának”, és ajánlásokat tesz a vita szerkezetére, témáira és értékelésére vonatkozóan (CdR 250/2005);

1.4 kiemeli, hogy az európai politikának a szubszidiaritás és az arányosság elvéhez való igazodása, valamint a szubszidiaritás kultúrájának fejlesztése döntően hozzájárulhatnak ahhoz, hogy a polgároknak az európai együttműködésbe vetett bizalma megerősödjön és a negatív eredményeket hozó népszavazásokban megnyilvánuló kételyek eloszoljanak;

1.5 felkéri ezért az EU szerveit és intézményeit, hogy az alkotmány szerződés ratifikálásától függetlenül és – amennyire ez jogilag lehetséges – késedelem nélkül ültessék át a gyakorlatba különösképpen a szubszidiaritás és az arányosság alkotmány szerződésben rögzített elveit és ezek ellenőrzését;

1.6 ebben az összefüggésben elengedhetetlennek tartja, hogy – ahogy arról az újkéltű *Jegyzőkönyv a szubszidiaritás és arányosság elvének alkalmazásáról* is rendelkezik – az Európai Unió regionális és helyi dimenziójának erősítése érdekében bármely jogi aktus elfogadását széles körű konzultációk előzzék meg, és minden egyes európai kerettörvény számára készüljön „szubszidiaritási hatásvizsgálat”, amelyben az Európai Bizottság értékeli a kerettörvény szabályozási és pénzügyi hatásait a regionális és helyi hatóságok szempontjából (CdR 121/2005 – 2.1.2. pont);

2. A szubszidiaritás és az arányosság elvének politikai értékelése az alkotmány szerződésben

A Régiók Bizottsága

2.1 **örömmel állapítja meg**, hogy ma már az RB által az utóbbi 10 évben hangoztatott majdnem minden, a szubszidiaritás elvére vonatkozó követelés teljesült a szerződéseknek 1996 óta bekövetkezett különböző reformjai, valamint a 2004. október 29-én aláírt alkotmány szerződés révén, főként az alkotmányozó konvent munkájának keretein belül; ez pedig ékes szülő bizonyítéka annak, hogy a Régiók Bizottsága képes akarátát érvényesíteni, illetve befolyásolni az európai jogalkotási folyamatot;

2.2 **üdvözli** a szubszidiaritás elvének új definícióját, valamint részvételét az elv betartásának utólagos ellenőrzésében; emellett méltányolja, hogy más intézményekkel és a nemzeti parlamentekkel együtt az RB is meg fogja kapni az Európai Bizottság jelentését az alkotmány I-11. cikkének (szubszidiaritási jegyzőkönyv 9. cikk) alkalmazásáról (CdR 354/2003 1.12. pont);

2.3 **hangsúlyozza**, hogy a Régiók Bizottsága az alkotmány szerződésben végrehajtott módosítások révén eddigi, az Európai Unió jogalkotó szerveinek nyújtott tanácsadásra korlátozódó funkciója mellett fontos szerepet kap a szubszidiaritás elve alkalmazásának ellenőrzésében; ezáltal erősödni fog az unióban betöltött intézményi szerepe;

2.4 **minden erőfeszítést meg fog tenni** annak érdekében, hogy felkészülhessen erre az új feladatra, és hogy az érdekelt intézményekkel, illetve a regionális és helyi önkormányzatokkal még szorosabb együttműködést alakítson ki;

2.5 **hangsúlyozza**, hogy a megreformált szubszidiaritási elv komoly alkalmazása, azaz a regionális és helyi szereplők nagyobb fokú bevonása kulcsszerepet játszhat az európai intézmények politikáinak és intézkedéseinek világosabbá tételében; mégpedig azért, mert a regionális és helyi önkormányzatok – mint a polgárokhoz különösen közel álló egységek – képesek a leginkább arra, hogy az európai intézmények felé közvetítsék az ő szintjükéről érkező, a gazdasági és szociális fejlődés konkrét szükségleteihez kapcsolódó kéréseket és javaslatokat. A helyi és a regionális önkormányzatok az európai eszme megvédéséhez is hozzá tudnak járulni a polgárok körében;

2.6 **üdvözli** José Manuel Barroso európai bizottsági elnöknek a 2005. február 24-i plenáris ülésen tett ajánlatát az Európai Bizottsággal való politikai partnerség megerősítésére és a 2001. évi együttműködési megállapodás továbbfejlesztésére; emlékeztet arra az elvárására, hogy az Európai Bizottsággal valódi, a kulcsfontosságú témákra kiterjesztett párbeszéd jöjjön létre (CdR 354/2003 1.18. pont);

2.7 **üdvözli**, hogy az alkotmány szerződésben most először vezettek be – az RB által számos alkalommal követelt⁽⁸⁾ – világos hatásköri kategóriákat (kizárólagos, megosztott, kiegészítő hatáskörök, I-12. cikk), valamint pontosabban határolták el az Unió, a tagállamok és azok regionális és helyi önkormányzatai közötti hatásköröket (I-13–18 cikk);

2.8 **emlékeztet** ebben az összefüggésben arra, hogy a szubszidiaritás elvének mint az Unió közéletében részt vevő intézmények és szervek közötti megosztott hatáskörök gyakorlásához fűződő lépések kiigazítását lehetővé tevő dinamikus politikai alapelvnek fő célja annak biztosítása, hogy Európában a döntéseket a legnagyobb hatékonyságot biztosító és a polgárokhoz a lehető legközelebbi szinten hozzák;

2.9 **megállapítja**, hogy a szubszidiaritás elve dinamikus alapelv, amely az egyik területen több, a másikon kevesebb „európaisághoz” vezethet (CdR 302/1998 1.1.5. pont);

2.10 **hangsúlyozza**, hogy az Európai Uniónak mind a harmonizációra, mind a megnövekedett sokszínűség megtartására szüksége van, ezért **mindent megtesz**, hogy olyan Európa jöjjön létre, melyben népeinek sokfélesége és azonossága kibontakozhat, a gyümölcsöző versenyt elősegítendő, anélkül, hogy a szolidaritás és az Unión belüli összetartás csorbát szenvedne⁽⁹⁾;

2.11 ezért **felhívja** az Európai Bizottság **figyelmét** arra, hogy a szubszidiaritás elvének alkalmazása elsősorban azt jelenti, hogy proaktív módon megvizsgáljuk, vajon egyáltalán szükség van-e egy európai szintű jogalkotás kezdeményezésére;

2.12 **hangsúlyozza**, hogy az alkotmány szerződéshez csatolt „Jegyzőkönyv a szubszidiaritás és az arányosság elvének alkalmazásáról” 1. pontja szerint az összes európai szerv köteles ezen elvek betartására, melyeket az egész jogalkotási folyamat során, tehát az Európai Parlament és a Miniszterek Tanácsa tanácskozásai során is érvényesíteni kell; ezért fontos, hogy az RB megkapja, ill. kialakítsa az új hatásköreinek ellátásához szükséges eszközöket, melyek révén képes követni elsősorban a szubszidiaritás elvének az egész jogalkotási eljárás során történő tiszteletben tartását, valamint adott esetben az Európai Bírósághoz fordulni;

2.13 az RB-t **megelégedéssel tölti el**, hogy a helyi szintnek a szubszidiaritás elvébe való integrálásával világossá vált, hogy ezzel az elvvel kapcsolatban nem csupán a nemzeti és regionális szintű törvényhozói jogok tiszteletben tartásáról van szó, hanem arról is, hogy ez Európai Uniónak a helyi és regionális önkormányzat keretei között a városok, a települések és a régiók előjogait is meg kell őriznie;

2.14 ellenben **sajnálataát fejezi ki amiatt**, hogy az Amszterdami Szerződés szubszidiaritási jegyzőkönyvében szereplő kritériumokat – melyek révén megvizsgálható, vajon egy uniós jogalkotási javaslat megfelel-e a szubszidiaritás elvének – nem vették át teljes mértékben az új szubszidiaritási jegyzőkönyvbe; és **javasolja**, hogy az Európai Bizottság a jövőben a szubszidiaritás elve alkalmazásának keretén belül azt is emelje ki, hogy vajon

– a szóban forgó terület rendelkezik-e olyan transznacionális szempontokkal, amelyeket nem lehet kielégítő módon rendezni a tagállamok által, vagy azok regionális és helyi hatóságai által hozott intézkedésekkel;

– a tagállamoknak, illetve azok regionális és helyi hatóságainak saját intézkedései, vagy a közösségi rendeletek hiánya ütköznek-e a Szerződés követelményeivel, vagy pedig más módon sértenek-e a tagállamok vagy azok regionális és helyi hatóságainak érdekeit,

– nyilvánvaló előnyökkel járnának-e a közösségi szintű intézkedések, terjedelmüknél vagy hatásuknál fogva, a tagállamok, vagy azok regionális és helyi szintű intézkedéseikhez viszonyítva;

2.15 **úgy ítéli meg**, hogy a szubszidiaritás vizsgálatánál figyelembe kell venni, hogy az uniós intézkedésekkel mennyiben érhető el méretgazdaságosság és – a határokon átnyúló vagy transznacionális kihatások révén – többletérték;

2.16 **hangsúlyozza**, hogy, amikor a szubszidiaritás elve alapján európai jogalkotásra van szükség, azt úgy kell kidolgozni, hogy a nemzeti, regionális és települési szintű döntéseknek lehetőleg nagy játékterük maradjon. Az európai szabályozások tömegét még a mostaninál is erősebben kell korlátozni a Szerződésbe foglalt célok eléréshez feltétlenül szükséges mennyiségre (az arányosság elve); főként a munkahelyek teremtésének és biztosításának érdekében sem a polgárokat, sem a gazdaságot nem szabad felesleges bürokráciával terhelni; ezért üdvözli az Európai Bizottságnak a közösségi joganyag aktualizálását és egyszerűsítését célzó intézkedéseit is, melyeket hatékonyabbá kellene tenni;

2.17 ebben az összefüggésben **sajnálataát fejezi ki amiatt**, hogy az arányosság elvére vonatkozó rendelkezések nem olyan átfogóak és világosak, mint a szubszidiaritásra vonatkozóak; annál is inkább, mivel az Alkotmány elismeri a regionális és a helyi önkormányzatok autonómiáját (I-5. cikk és a preambulum II. része), és mivel a helyi és regionális egységek felelősek az EU jogi aktusai több, mint 70 %-ának végrehajtásáért;

2.18 ebben az összefüggésben **utal** az Európai Bíróság jelenleg érvényben lévő joggyakorlatára⁽¹⁰⁾, amely szerint már annak megítélése során is, hogy vajon egy törvényhozási aktus összeegyeztethető-e szubszidiaritás elvével, figyelembe kell venni az arányosság szempontjait is, illetve a két elvet nem lehet teljesen különválasztani egymástól;

⁽⁸⁾ Vélemény „Az illetékességi körök jobb elosztása és megállapítása az Európai Unióban” tárgyában (CdR 119/2002 fin)

⁽⁹⁾ CdR 308/1998

⁽¹⁰⁾ (C 491/01)

2.19 a szubszidiaritási kérdésekben való keresetindítási jogosultságra tekintettel **leszögezi**, hogy számára az a lényeg, hogy a regionális és helyi szint hatékonyabban járuljon hozzá a szubszidiaritás elvének jobb alkalmazásához, kezdve az Európai Bizottság által felvázolt törvényjavaslatoktól egészen addig, hogy az Európai Parlament és a Miniszterek Tanácsa elfogadják azokat;

2.20 **felhívja ezért** az Európai Bizottságot, az Európai Parlamentet, a Miniszterek Tanácsát és a nemzeti és regionális parlamenteket, hogy egy igazi szubszidiaritási kultúrát hozzanak létre az Unión belül, valamint hogy együttesen munkálkodjanak azon, hogy az európai, nemzeti, regionális és helyi szinten meggyökereztesék a felelős politikusok tudatában ezt az elvet, valamint, hogy folyamatos párbeszédet folytassanak a szubszidiaritás és az arányosság elvének alkalmazására vonatkozó konkrét intézkedésekről;

2.21 **emlékeztet** ezzel kapcsolatban a szubszidiaritás elvének alkalmazása és a felelősségteljes európai kormányzás elvei között fennálló szoros összefüggésre, melynek hatására az Európai Bizottság és a regionális és helyi önkormányzatok közötti, a jogalkotást megelőző konzultációk – az alkotmány-szerződés általi (a szubszidiaritási jegyzőkönyv 2. cikke) – üdvözlendő kibővítésével erősödni fog az Unió demokratikus legitimitációja, illetve átláthatósága, mivel e kibővítés remélhetőleg valódi eszmecseréhez vezet;

2.22 **felhívja** a nemzeti parlamenteket, melyek ugyanúgy, mint az RB, szintén jogosultságot kaptak a bírósághoz benyújtható keresetre, hogy indítsanak állandó párbeszédet az RB-vel, annak érdekében, hogy közös stratégiákat alakíthassanak ki a szubszidiaritási jegyzőkönyv hatékony alkalmazására, valamint, hogy konzultáljanak a helyi és regionális szint képviselőivel, és különösképpen a jogalkotói hatáskörrel rendelkező regionális parlamentek közötti konzultációkat nemzeti szinten hatékonyan és átlátható módon valósítsák meg a gyakorlatban;

2.23 **felhívja** a regionális parlamenteket, hogy a továbbiakban is hangolják össze lépéseiket az RB-vel, illetve, hogy olyan belső intézkedéseket hajtsanak végre, melyek a korai előrejelző rendszer keretén belül gyors határozathozatalt és hatékony információcserét tesznek lehetővé a szubszidiaritási kérdésekkel kapcsolatban;

3. A Régiók Bizottságának szerepe a szubszidiaritás és az arányosság elvének ellenőrzésében a jogalkotás előtti időszaktól egészen a kereset Európai Bírósághoz való benyújtásáig

a) Jogalkotás előtti szakasz

A Régiók Bizottsága

3.1 **hangsúlyozza**, hogy a jogi aktusok tervezési időszakában nyílik a Régiók Bizottsága és az önkormányzatok számára a legtöbb lehetőség arra, hogy a helyi és a regionális szempontokat hatékonyan érvényesítsék, és **rámutat** arra, hogy a Régiók Bizottságának időben történő bevonása, illetve pozícióinak figyelembe vétele feleslegessé tehetné az Európai Bírósághoz benyújtott kereseteket a szubszidiaritás elvének a megsértése miatt;

3.2 **üdvözli**, hogy az Európai Bizottságnak jogalkotási javaslatainak előterjesztése előtt meg kell vizsgálnia azok anyagi és adminisztratív kihatásait, és elvárja, hogy a szubszidiaritási kérdőívben e javaslatok a helyi és a regionális önkormányzatokra gyakorolt kihatásait is le kelljen írni, mivel nagyon gyakran ez a kormányzati és közigazgatási szint felelős az új uniós kezdeményezések szabályozásáért és megvalósításáért; egyben felkéri az Európai Parlamentet, hogy hasonló módon vegye figyelembe a jogalkotási javaslatokhoz benyújtott módosításainak hatását (CdR 354/2003 1.21. pont);

3.3 **hangsúlyozza**, hogy az Európai Bizottságnak a keretszabályozásból kellene kihoznia a lehető legtöbbet, a kitűzött célok eléréséhez legmegfelelőbb forma és módszerek kiválasztását a nemzeti hatóságokra, illetve regionális és helyi önkormányzatokra hagyva;

3.4 **javasolja**, hogy az Európai Bizottság már a szubszidiaritási jegyzőkönyv 2. cikke szerinti konzultáció keretében alkalmazzon a szubszidiaritás és az arányosság elvéről, valamint a hatásvizsgálatról megalapozott adatokat tartalmazó szubszidiaritási kérdőíveket;

3.5 **elvárja**, hogy az Európai Bizottság a szubszidiaritási jegyzőkönyv 2. cikkének értelmében rendszeresen vonja be a jogalkotás előtti konzultációs folyamatba;

3.6 **elvárja**, hogy az RB-nek is legyen módja az Európai Bizottság által az Európai Tanács számára készített, a szubszidiaritás elvének alkalmazásáról szóló éves jelentés kidolgozásához hozzájárulni; elsősorban az RB-nek az Európai Bizottságnak az Alkotmány I-11. cikke (szubszidiaritás és arányosság) alkalmazásáról szóló éves jelentésével kapcsolatban készített véleményét kellene az Európai Bizottság jelentéséhez hozzáfűznie;

3.7 **javasolja**, hogy a szubszidiaritás kultúrájának az Európai Unión belüli továbbfejlesztése érdekében évente rendezzenek konferenciát az Európai Bizottság, a Miniszterek Tanácsa, az Európai Parlament, az Európai Bíróság, valamint a nemzeti és a regionális közgyűlések részvételével, hogy megvitassák és értékeljék a szubszidiaritás és az arányosság elvének alkalmazása során tapasztalható előrelépéseket, akadályokat és fejlődést;

3.8 **meg van győződve** arról, hogy még jobban ki kell építeni az RB-nek azt a lehetőségét, hogy már a jogalkotási eljárás előtt is közreműködjön, és ezért **felkéri** az Európai Bizottságot, hogy az RB és az Európai Bizottság közötti együttműködési megállapodás 2005. évi átdolgozása során szenteljen különleges figyelmet a szubszidiaritás elvének alkalmazása keretén belül történő együttműködés kérdésének és az RB új szerepének.

b) Jogalkotási eljárás

A Régiók Bizottsága

3.9 **hangsúlyozza**, hogy a jelenleg már létező tanácsadói funkciója révén joga van megvizsgálni, mennyire összeegyeztethető egy uniós jogalkotási kezdeményezés a szubszidiaritás és az arányosság elvével, illetve közölni véleményét az európai intézményekkel, valamint a nemzeti parlamentekkel;

3.10 **úgy véli**, hogy a szubszidiaritás elvének értékelését nem kellene a tíz kötelező konzultációs területre korlátozni, hanem képesnek kell lennie arra, hogy „sorsát saját kezébe vegye”;

3.11 **tudatában van annak**, hogy a jogai megőrzését célzó kereseti jog az RB politikai erősödéséhez vezet majd;

3.12 **rámutat**, hogy az RB a szubszidiaritás és az arányosság elvének be nem tartása miatti felszólalás tekintetében – a nemzeti parlamentekkel ellentétben – a korai előrejelző rendszer keretében nincs határidőhöz kötve;

3.13 ezért **úgy határoz**, hogy a korai előrejelző rendszer és a keresetindítás betartandó határidőire tekintettel az Elnökséget ellenőrzési hatáskörrel ruhazza fel a célból, hogy az Európai Bizottság által előterjesztett olyan jogalkotási javaslatokkal kapcsolatban, amelyek esetében kötelező az RB-vel történő konzultáció, megvizsgálja, hogy mennyiben egyeztethetők össze ezek a javaslatok a szubszidiaritás és az arányosság elvével, valamint közvetítse az RB véleményét az európai intézmények és a nemzeti parlamentek felé, az Elnökségen belüli eljárást az RB Működési Szabályzatának felülvizsgálata keretében kell meghatározni;

3.14 **hangsúlyozza**, hogy az egész jogalkotási folyamat alatt a vélemény tartalmi mondanivalójának megőrzése minden jogalkotási kezdeményezés esetében továbbra is a szakbizottságok és azok előadóinak a hatáskörébe fog tartozni;

3.15 mindazonáltal **rámutat**, hogy a jogalkotási eljárás teljes menete során biztosítani szükséges a szubszidiaritás és az arányosság elve alkalmazási módozataira vonatkozó értékelés nyomon követését; az előadóknak különösen arra kell figyelniük, vajon a parlamentben és a tanácsi tárgyalás során nem történtek-e olyan módosítások a szövegben, amelyek során a javaslat összeegyeztethetlenné válik a szubszidiaritás vagy az arányosság elvével. Erről adott esetben értesíteni kell a Régiók Bizottságát (az Elnökséget);

3.16 **felkéri ezért** a Miniszterek Tanácsát és az Európai Parlamentet, vizsgálják meg tárgyalások megkezdésének lehetőségét egy együttműködési egyezmény megkötéséről tekintettel egyfelől arra az alkotmány szerződésben előirányzott jövőbeni kötelezettségre, hogy meghatározott esetekben kötelezően konzultálnia kell az RB-vel (III-388. cikk), másfelől az RB új hatáskörére a szubszidiaritás elvének ellenőrzésében; az egyezményben rögzíteni kellene – az RB szubszidiaritással kapcsolatos hatáskörére tekintettel – elsősorban az RB véleményadás iránti megkeresésének módozatait, valamint az RB és a Parlament, illetve a Miniszterek Tanácsa közötti információcsere módjait, az együtt döntési eljárás keretén belül;

3.17 **kifejezi szándékát**, hogy már az európai alkotmány szerződés hatályba lépése előtt, próbaidőszakban használják a

szubszidiaritásvizsgálat eszközeit a hatályos jogi rendelkezések keretein belül, főként egy elektronikus hálózat kiépítését a regionális és helyi önkormányzatokkal és egyesületeikkel.

c) Kereset benyújtása az Európai Bírósághoz

A Régiók Bizottsága

3.18 **megállapítja**, hogy az Európai Bíróság mindeztidáig nagyon korlátozott értelemben gyakorolta a szubszidiaritási elv betartásának ellenőrzését. A Bíróság lényegében azt vizsgálja, hogy a szervek eleget tettek-e a szubszidiaritási elv betartásáról történő nyilatkozás kötelezettségének. Ezzel szemben anyagi jogi kérdésekre nem terjed ki a Bíróság vizsgálata, hacsak nincs szó az elv egyértelmű megsértéséről. Miután az alkotmány szerződés következtében a szubszidiaritás elve és annak ellenőrzése lényegesen nagyobb súllyal esik latba, ki kell várnunk, hogy a Bíróság fokozza-e majd ellenőrzési tevékenységét;

3.19 **megállapítja**, hogy a Régiók Bizottságának a III-365. cikk alapján legkésőbb a jogi aktus hatályba lépése után két hónappal kell keresetet benyújtania a szubszidiaritás elvének megsértése esetén;

3.20 **üdvözl**i, hogy a jogai megőrzését, illetve – kötelező konzultációval járó jogalkotási aktusok esetén – a szubszidiaritás betartásának ellenőrzését célzó kereseti joggal új bírósági legitimitációt nyer;

3.21 **úgy vélekedik**, hogy a szubszidiaritás elvének megsértése esetén a Bírósághoz fordulhat még akkor is, ha nem fogadott el bíráló jellegű véleményt a szubszidiaritás elvének alkalmazásáról, hanem megelégedett egy kötelező vagy fakultatív konzultációs felkérés eredményeképpen kidolgozott véleménnyel;

3.22 **eltökélt szándéka**, hogy az Európai Bíróságnál való keresetindítást csak utolsó lehetőségként alkalmazza olyan esetekben, amikor a befolyásolás minden más módja kimerült;

3.23 **úgy határoz**, hogy a szubszidiaritás elvének megsértése esetén alapvetően az Elnökség döntsön a kereset Európai Bírósághoz való benyújtásáról. Ha ez a kitűzött határidőkkel összeegyeztethető, akkor, az Elnökség javaslatára, a közgyűlés dönt. A közgyűlés azonban, mivel a kereset benyújtása az RB számára nagy jelentőségű, mindenkor fenntartja magának a jogot, hogy az Elnökség döntését felülbíralja, az eljárást az RB Működési Szabályzatának felülvizsgálata keretében kell meghatározni;

3.24 **megállapítja**, hogy a regionális és helyi önkormányzatokkal, valamint azok szövetségeivel kialakított hálózati munka keretén belül kezdeményezések történtek arra, hogy az EU jogi aktusaival szemben benyújtott kereseteket figyelemmel kísérik a még meghatározandó belső eljárások keretében.

Brüsszel, 2005. november 16.

A Régiók Bizottsága

elnöke

Peter STRAUB

MELLÉKLET

A SZUBSZIDIARITÁST ELEMZŐ KÉRDŐÍV TERVEZETE ⁽¹⁾

1. **Az Európai Bizottság dokumentumának hivatkozási száma**
2. **Jogalap**
3. **Az intézkedés indoklása és célja:**
 - Az intézkedés a Közösség kizárólagos vagy a tagállamokkal megosztott illetékességi körébe tartozik?
 - A tervezett intézkedés céljai megfelelnek-e az Unió kötelezettségeinek?
 - Képvisel-e a közösségi szintű cselekvés hozzáadott értéket?
 - Bizonyítást nyert-e a tagállami szintű cselekvés potenciális elégtelensége?
 - A tervezett intézkedés célja kielégítő módon elérhető lett volna-e helyi vagy regionális szinten?
4. **Helyi és regionális vetület:**
 - Tekintetbe vették-e a tervezett intézkedések regionális és helyi vetületét?
 - Milyen hatásokat tártak fel a helyi és regionális szintű szabályozás vonatkozásában?
5. **Az eszközök kiválasztása:**
 - A javasolt eszköz (irányelv, rendelet stb.) a legalkalmasabb-e az adott cél elérésére?
6. **Jogalkotási és közigazgatási egyszerűsítés:**
 - A javasolt intézkedés megfelel-e a jogalkotási és közigazgatási egyszerűsítés kritériumainak úgy közösségi, mint tagállami szinten?
 - A javasolt intézkedés milyen előnyökkel, illetve kötelezettségekkel jár a helyi és a regionális hatóságok számára?
7. **Pénzügyi értékelés:**
 - Az Európai Bizottság javaslatához tartozó pénzügyi kimutatás értékelése.
 - A helyi és regionális pénzügyekre gyakorolt hatás értékelése.
8. **Külső konzultáció:**
 - A konzultációs folyamat során tekintetbe vették-e a tervezett intézkedések helyi és regionális vetületét?
 - Az Európai Bizottság kezdeményezését kísérte-e a helyi és regionális hatóságokkal folytatott konzultáció? Ez a konzultáció lényegbevágó volt-e?
9. **Hatáselemzés:**
 - Az Európai Bizottság kezdeményezése képezte-e hatáselemzés tárgyát?
 - Tekintetbe vették-e a helyi hatásokat?
10. **Arányosság:**
 - Jól alkalmazható, szükséges és a célnak megfelelő-e a szabályozás?
 - A célnak megfelelő-e a jogi forma, a szabályozások terjedelme és mennyisége?
 - A célnak megfelelő-e az anyagi és az adminisztrációs ráfordítás?

⁽¹⁾ Ez a kérdőívtervezet az RB igazgatási reformjának B32. intézkedése keretében került kidolgozásra, mely arra irányul, hogy fokozatosan kötelezően kerüljön be az RB véleményeinek szerkezetébe a szubszidiaritási elv tiszteletben tartásának értékelése, valamint – az RB Működési Szabályzata 51. cikkének megfelelően – a helyi és regionális közigazgatási végrehajtásra és pénzügyekre gyakorolt hatás értékelése. A kérdőív gyakorlati hasznossága teszvélemények segítségével végzett értékelés alatt áll, és általános bevezetésére a tervek szerint 2005 folyamán kerül sor. A kérdőívet kiegészíti majd a vélemény szövegében található politikai értékelés, és alkalmazási előírások járulnak majd hozzá.